

Lindrende behandling og omsorg

Innspill fra Den norske kirkes presteforening til Stortingets helse- og omsorgskomite

Det er viktig og bra med en helhetlig og tverrfaglig tilnærming til pasienter og pårørende i lindrende behandling og omsorg. Åpenhet om og i møte med døden er betydningsfull for den enkelte og samfunnet. En del av en helhetlig lindrende behandling og omsorg er åndelig og eksistensiell ivaretagelse. *Punkt 5.1.4 Åndelige og eksistensielle behov* gjenspeiler etter vår oppfatning ikke bredden i forståelsen av åndelige og eksistensielle behov. Åndelig og eksistensielle behov dreier seg om ivaretagelsen av tre dimensjoner (jf. *Nasjonalt handlingsprogram for palliasjon i kreftomsorgen*, Nasjonal faglig retningslinje fra Helsedirektoratet, kap. 2.6, særlig s.37-38):

- Den eksistensielle dimensjonen. Dette er spørsmål knyttet til identitet og mening. Det kan komme til uttrykk i samtaler om lidelse, død, skyld, frihet/ansvar, glede osv.
- Den verdimesige dimensjonen. Dette er opplevde verdier for den enkelte pasient. Det kan dreie seg om relasjoner, arbeid, kultur osv.
- Den religiøse dimensjonen. Dette er spørsmål knyttet til livssyn og tro.

I Meld. St. 24 blir åndelige og eksistensielle behov omtalt som nesten utelukkende å skulle være knyttet til betjening av palliative pasienters livssyn og knyttet til retten til å praktisere sin egen tro eller livssyn. Den åndelige dimensjonen er viktig, men blir her stående ganske alene i forståelsen av åndelige og eksistensielle behov. Vi ønsker derfor en tydeligere og bredere innholdsbestemmelse av det stortingsmeldingen ønsker å understreke viktigheten av i punkt 5.1.4 om åndelige og eksistensielle behov.

Det er viktig at alt helsepersonell har grunnleggende kunnskaper i åndelig/eksistensiell ivaretagelse og kan kartlegge åndelige og eksistensielle behov hos pasienter og deres pårørende. Det er like viktig at helse- og sosialsektoren har personale med spesialkompetanse knyttet til åndelig og eksistensiell ivaretagelse, som både kan være tilstede i situasjoner og samtaler, forvalte ritualer og gi øvrig personale opplæring og veiledning.

For Presteforeningen 22.09.2020

Martin Enstad, leder